

* ΤΙ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΑΛΛΟΙ *

ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

Εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ἰδρύθη ἐπιτροπὴ πρὸς... μελέτην τοῦ ζητήματος τῆς ρυθμίσεως τῆς γλώσσης τῶν ἀναγνωστικῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων. Ποῖος εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς, μᾶς τὸ λέγει καθαρὰ τὸ ἀνταβόν τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῆς συντελεσθείσης ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως «Ἐμπρός», τιτλοφοροῦν τὴν σχετικὴν εἰδήσιν μὲ τὰς λέξεις «Ὁ ἐξοβελισμὸς τῶν Μαλλιαρῶν», Ἄλλὰ καὶ ἡ συμμετοχὴ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου, γνωστοῦ, ἀπὸ τὰς τελευταίας δηλώσεις του, μαλλιαροφάγου. Ἔτσι ἡ Κυβέρνησις φαίνεται πλέον ἀποφασισμένη ὀριστικῶς νὰ χαλάσει ὅ,τι ἔγινεν εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ νὰ θγάλει καὶ πάλιν ἀπὸ τὰ σχολεῖα τὴν μὲ τὸσους ἀγῶνας εἰσαχθεῖσαν δημοτικὴν γλώσσαν. Καὶ εἰς τὸ ὀπισθοδρομικὸν τοῦτο ἔργον τῆς θὰ ἔχει συνήγορον καὶ τὸ μέγιστον μέρος τοῦ ἐν τῇ πατριωτικῇ πολιτικῇ συνεργάτου τῆς βενιζελικοῦ τύπου. Ἴσως νὰ θελήσουν νὰ ἐνηοήσουν τώρα, ὁ κ. Γληνὸς καὶ οἱ λοιποὶ ἐν τῇ ἐκπαιδευτικῇ μεταρρυθμίσει συναγωνισταὶ του, ὅτι τοιαύτης κοινωνικῆς σημασίας μεταρρυθμίσεις, μόνον ὡς προϊόντα τῆς ἐκ τῶν ἐπαρκῶς διαφωτισμένων λαϊκῶν μαζῶν ἐπιβολῆς εἰμποροῦν νὰ σταθοῦν, ἐνῶ ὡς προϊόντα μανίας μεταρρυθμιστικῆς ἐπιδείξεως καὶ νεφιδεατικῆς ἐρσιωτεχνίας ἐκ μέρους ἐνὸς πολιτικοῦ κόμματος, δὲν δύνανται νὰ ἐπιζήσουν πέραν τῆς πρώτης τυχοῦσης πολιτικῆς μεταβολῆς. Καὶ νὰ καταλάβουν πλέον, ὅτι ἀντὶ νὰ κολλήσουν κοντὰ εἰς τὸν κ. Βενιζέλον, διὰ νὰ κάμουν ἐκ τοῦ ἀσφαλτοῦς ἀγῶνα, ὡφείλαν ν' ἀγωνισθοῦν προηγουμένως γιὰ νὰ διαφωτίσουν τὸν λαόν καὶ νὰ κάμουν τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως ὑπόθεσιν ἰδικήν του. Ἄλλὰ δυστυχῶς φαίνεται ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐλπὶς νὰ τὸ καταλάβουν οὔτε τώρα. Ἡ μάλλον δὲν τοὺς συμφέρει νὰ τὸ καταλάβουν. Καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἶδαν ἀκόμη οὔτε λέξιν ἐκ μέρους τῶν ἐναντίον τῆς δυσοδομουμένης μεταιώσεως τῆς συντελεσθείσης ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως. Τί φοβοῦνται; Ἐφημ. "ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ,

❖ ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ ❖

κ. Σιλ. Χρ. Κάτι ἔχεις μέσα σου ὅμως ἔχεις ἀνάγκη νὰ μελετήσεις ἀκόμα τὴ γλώσσα, καὶ νὰ γυμναστῆς γράφοντας. Τὰ «βρωμισμένα ράκη» ποὺ «καλόφτανε» γίνονται καλύτερα βρώμικα κουρέλια πὺς σκεπάζανε. Στὴ διήγησή σου θὰ ἴτανε καλύτερο νὰ μᾶς βραβεῖς καὶ μᾶς νὰ ἰδοῦμε μόνον ἡμᾶς καμιά σκητὴ, καὶ ὄχι νὰ μᾶς τὰ λές διὰ τοῦ λόγου σου λ.χ. τὸ θάνατό της. Κι ἔτσι νὰ μᾶς τὸ δεῖξῃς πὺς κανένας «δὲν τὴ λυπήθηκε» κτλ. καὶ πὺς μόνον τὸ «φοροσκόλο οὐρλιασε λίγο», κι' αὐτό, ὄχι ἀπὸ ἀγάπη, παρὰ γιὰτὶ «δὲ βρήκε πῶς τὸ σακούλι» μὲ τὸ ψωμί — ἂν καὶ πολὺ ἀδικεῖς τοὺς σκόλους δίνοντάς τοὺς ἀνθρώπινες ιδιότητες. — κ. Βαγγ. Δ. Φ. Στρυφνὴ φράση καὶ κακογραφία κάνουν τὴ φωνιὰ φιλιά. Μὰ καὶ πάλι, καθὼς τόμολογεῖς καὶ τοῦ λόγου σου, στρυφνὴ εἶνε ἡ φράση σου. Αὐτὸ εἶναι ἐλάττωμα πάντοτε ποὺ ζημιώνει πάντοτε τὸν ποιητὴ, ὅσο μᾶλλον κι' ἂν εἶναι μὰ τὸ μαθητευόμενον ἀκόμα περισσότερο, γιὰτὶ βέβαια δὲν μπορούμε νὰ μελετοῦμε τὰ τόσο πολλὰ καὶ ποικίλα ποὺ μᾶς στέλλονται, σὰ νὰ ἴτανε ἡ Σολωμονική. Καὶ, ἐπειδὴ τὸ φέρνει ἡ καρβέν-

τα: Μᾶς ἐξηγεῖς πὺς τὸ «στὴ μαλθακὴν, ἔπου κοιμάται, χώραν» πᾶει νὰ εἶπει: «στὴ μαλθακὴ χώρα, ἡ ὅποια κοιμάται», ἐνῶ μπορεί κανένας νὰ τὸ πᾶρει πὺς λέει: «στὴ μαλθακὴ χώρα, στὴν ὅποια κοιμάται», καὶ νὰ ψάχνει γιὰ τὸ ὑποκειμενο, καὶ νὰ τοῦ βγαίνει ἀπὸ τὴ μύτη ἡ καλλιτεχνικὴ ἀπόλαψη. Ἔτσι καὶ τὸ ἄλλο: «στῶν νιῶν τὶς ζεστασιὰς φωνιά νάλλᾶξουν» τὸ ἐξηγεῖς: «νάλλᾶξουν τὴ φωνιά τους μὲ τὶς ζεστασιὰς τῶν νιῶν». Ἀὐτὸ δηλαδὴ στὶς ζεστασιὰς τῶν νιῶν, καὶ ἐννοεῖς: μὲ τὶς ζεστασιὰς. Παραπονιέσαι πὺς δὲ σοῦ γράφουμε περισσότερα συλλογιέσαι πᾶσι ἐργασίᾳ τέτοιου εἶδους ἔχουμε; Διὰβραζε ταχτικά τὴν ἀλληλογραφία μας, κι' ἀπὸ κει θὰ βλέπεις τὶς γνώμεις μας. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ λέμε τὰ ἴδια κάθε φορὰ τὸν κάθε ποῦ μᾶς στέλνει. Ἔπειτα σὲ συμβουλεύουμε νὰρχίσεις μὲ τὴν ὄχι στρυφνὴ φράση, μὲ τὴ σωτὴ φράση καὶ τὴν αὐστηρὴ σύνταξη. Ὅταν τὸ μάθεις αὐτό, ἐρχόμεστε στὸ δεύτερο μάθημα. — κ. Δασ. Μαρ. Πολὺ καλὸ. Ἄν ἴτανε δυνατό νὰ ἔχει κάποιος λιγότερες ἀσυνείθιστες λέξεις σὰν τὸν «κλιντήρα», τὸ «ἐπαγκώνιο» κτλ. θάτανε καλύτερο ἀκόμα. Δεχτό. — κ. Πρωτ. Δὲν καταλαβαίνουμε ποῖα εἶναι τὰ ζῶα ποὺ θὲς νὰ πεις. Ἐἴλλα ποῦ λές, εἶναι πολὺ σωστά, μὰ ἔχουν εἰπαθεῖ χιλίες φορὲς. Ὁ δημοτικισμὸς εἶναι ἡ ἀλήθεια, κι' ἡ ἀλήθεια δὲ ζημιώνεται μὲ τὴν καταδωξὴ, τὸ ἐναντίον δυναμώνεται καὶ ξεσπάει λαμπρότερη. Διὰβρασε τέρθηρα τοῦ Παρορητῆ ὅπου θὰ δεῖς τὰ αἰτία τῆς ἀποτυχίας τῆς σχολικῆς μεταρρυθμίσεως. — κ. Δαμ. Ἡμ. Ἀκόμα, πρέπει νὰ γυμναστῆς στὸ στίχο. Ἔπειτα ἐκεῖνο τὸ «πᾶει πίδαρε» ἔρχεται πολὺ γλήγορα, κατόπι ἀπὸ τὸ κλάψιμο «μὲ τρέλα». Πὺς πῆθανε; — κ. Μ. Κασ. Δὲ μᾶς ρωτοῦσε τὴ γνώμη μας. Τὰ τρία νεα ποῦ μᾶς στέλνεις, δὲν ἔχουνε καθόλου στίχο. Καὶ οἱ ἰδέες πολὺ ἰδέες, πολὺ ἀφηρημένες. — κ. Σιλ. Ἄρ. Ποῦ τὸ πέτυχε τὸ ψευτόνομα Σιλδ Ἄρολδ θὲν εἶναι τίποτα πὺς τὸ τεύλαχστο Τσαῖλδ ἢ Τσαῖλντ ὡπως διαβάζεται. Μὰ γιὰτὶ νὰ παίρουμε φράγγικα ὄνομα; Τὸ «στὸν Πόνου μου» κι' ὄχι «στὸ Πόνου μου» θὰ ἴτανε καλὸ, ἂν δὲν εἶχε κεινο τὸ «τὸ θάνατό μου δῶνε» ἐκεῖνο τὸ «Μέθυσος στὴν ταβέρνα — τῆς δυστυχίας μου καὶ σὺ», ἐνῶ στοὺς ἄλλους στίχους παρακινεῖς τὸν πόνο νὰ σοῦ περάσει τὰ στήθια κτλ. καὶ κινεῖς οἱ χασμωδίες, καὶ μάλιστα τὸ «μὲ-αἷμα». — κ. Jacyn. Καὶ τοῦ λόγου σου φράγγικα ὄνομα. Βέβαια, ἔτσι πρέπει νὰ βγαίνουν δίχως νὰ τὰ συλλογιέσαι καὶ μονοκόμματα: αὐτὸ εἶναι ἡ ποιητικὴ γέννηση μὰ κατόπι πρέπει νὰ δουλεύονται: αὐτὸ εἶναι ἡ τέχνη. Τὸ πρῶτο δίχως τὸ δεύτερο ἀφίνει νὰ πᾶει χαμένο ἓνα θεῖο χάρισμα: τὸ δεύτερο δίχως τὸ πρῶτο ἀφίνει νὰ πᾶει χαμένος ὁ κόπος ἐκείνου ποῦ τὰ ἐπιχειρεῖ. Δοκίμασε νὰ δουλέψεις τὴ «Δεύτερη Ἀγάπη» ἀκόμα, καὶ νὰ τῆς κάνεις πῶς κανονικὸς τοὺς στίχους καὶ δίχως χασμωδίες, κι' ἂν εἶναι δυνατό νὰ λείψουν ἐκεῖνοι οἱ θούλλαβοι στίχοι ποὺ χαλοῦνε δίχως λόγο τὸ ρυθμὸ, καὶ ποῦ πάντοτε εἶναι ἄνοστοι στίχοι. Κι' ἄλλο ἔνα: γράψε μας καθαρότερα ἐκείνη τὴν ἀγάπη στὸ Σαλόνι» δὲν πιστεύουμε νὰ τὴ διαβάσαμε σωστά. — κ. Β. Βετσ. Τὸ διήγημά σου δὲν εἶναι διήγημα. Εἶναι τρεῖς εἰκόνες τέλεια ξεχωριστὲς ἢ μιὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη, ὄχι πολὺ πρωτότυπες σὲ ἰδέα καὶ σ' ἐκφραση. Ἡ γλώσσα σου πολὺ μιμητὴ: «Ἡ γυναῖκα του, μιὰ εὐγενῆ καὶ φιλεύσπλαχνος καρδιά, δὲν μπορούσε ν' ἀκούει τὰς χυδαίας ὕβρεις τοῦ συζύγου της». — κ. Κ. Μαν. Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλὰ σου λόγια. Τὰ ποιήματά σου ἔχουνε μιὰ σκοτεινάδα ποὺ δὲν ταιριάζει μὲ τὸ δικό μας γούστο: δίχως νὰ λησμονοῦμε πὺς de gustibus κτλ. — κ. Π. Καρ. Ἡ πρόξα σου καταγίνεται στὰ 2, τῆς νὰ μᾶς πᾶει πὺς μιὰ φθισικὴ κάθεται τὸ παράθυρο καὶ συλλογιέται. Καὶ στὸ τελευταῖο 1/3 μᾶς δίνει γοργὰ τὸ θάνατό της. Κανένα αἴσθημα, καμιά ἐξῆ, κανένας πόνος δὲ σαρταραεῖ μέσα: «Δὲν εἶμαι καλὰ, εἶπα... πῆρε τὸ βιολετὸ τὸ κούρντισε καὶ σὲ λίγο οἱ ἀδμονικοὶ ἴηχοι τοῦ addio dal passato δόννησαν τὸν ἀέρα.» φιλολογία. — κ. Πύραμο. Γιὰ πρῶτα καλὰ εἶναι. Κοίταξε νὰ μάθεις νὰ γράφεις στίχους. Προσπάθησε νὰ σφίγγεις τὰ νοήματα:

Γύρω τους πετοῦν οἱ γλάροι
μεθυσμένοι ἀπ' τὴν ἀντάρα
τῆς φουρτούνας· πάντοτε ἔχουν
μιὰ περίσσα γρηγοράδα.

ὅταν μιλάει κανένας μάλιστα γιὰ γρηγοράδα δὲν πρέπει νὰ κεί τὸσα λόγια γιὰ νὰ εἶπει πὺς οἱ γλάροι γοργοπατοῦνε. — κ. Δασ. Ἰκ. Δεχθὴ «Ὁλάνερη Ἰστορία». Τὸ ἄλλο δὲν εἶναι ἀπὸ τὶς τόσες ἱσοτοῦρες, παρὰ εἶναι ποῦ τὸ δώσαμε σὲ κάποιον εἰδικότερο σ' αὐτὸ τὸ εἶδος, γιὰ νὰ μᾶς πᾶει τὴ γνώμη του κι' ἀκόμα τὴν περιμένουμε ὅπως καὶ ἡ εὐγενεία σου. — κ. Σμ. Δαμ. Θὰ δημοστευτεῖ.